

Liturgie belijdenisdienst 'Het Anker' Baflo, zondag 27 mei 2012, 9.30 uur

- Welkom en mededelingen
 - Psalm 51:5 (geleerd door groep 5-7 van GBS De Wierde)
 - Votum en groet
 - Psalm 89:1,6,7
 - Schuldbelijdenis en genadeverkondiging
 - Psalm 103:1,3
 - Gebed om de verlichting met de Heilige Geest
 - Lezen: 1 Koningen 18:1-16
 - Psalm 42:1,3
 - Lezen: 1 Johannes 2:12-17 en 5:1-5
 - Gezang 160
 - Preek
 - Liedboek 249:1,2,3
 - De Tien Woorden
 - Psalm 19:3,4
 - Formulier voor de openbare geloofsbelijdenis
 - Gezang 161:1,2,3,4
 - Gebed
 - Collecte
 - Gezang 167:1,2,3
 - Zegen met gezongen Amen: Liedboek 456:3
-
- Overhandiging belijdenisgeschenken
 - Psalm 117
 - Gelegenheid om te feliciteren en koffie te drinken

Liturgie Kantens:

Schriftlezing: 1 Koningen 18:1-16 en 1 Johannes 2:12-17 en 5:1-5

Tekst: 1 Koningen 18:1-16

Ps. 89:1,6,7

Ps. 42:1,3

Gez. 160

Lb. 249:1,2,3

Gez. 179b

Gez. 167:1,2,3

Gehouden te: Baflo, 27-05-12 (9.30 u.)
 Kantens, 27-05-12 (14.00 u.)

Thema: Menselijk geloven is leren vertrouwen op het woord van de HEER.

Gemeente van onze Heer Jezus Christus, broeders en zusters, jongens en meisjes,

1. Bijzonder bijbelgedeelte

Het is wel een bijzonder bijbelgedeelte voor een belijdenisdienst op Eerste Pinksterdag. Niet zo voor de hand liggend. Je verwacht en kiest bij voorkeur een ander gedeelte, dat meer over de Heilige Geest gaat en over het geloof.

Eens! Dat vind ik ook. Maar toch gaat de preek van vanmorgen over dit eerste gedeelte van 1 Koningen 18.

Hoe komen we daarbij? Dat zal ik kort vertellen.

De namen van Obadja, Elia en Achab kwamen voorbij in het gesprek dat wij – Marco, Ebel Jan en ik – hadden ter voorbereiding op deze belijdenisdienst.

Ik noem kort, in steekwoorden, een aantal zinnen en begrippen uit dat gesprek: Geloof komt niet uit de mens, maar van de Heilige Geest. Bemoediging; bewaren bij het geloof; altijd leerling van Jezus zijn.

Maar ook noemden jullie het aspect van vertrouwen. En: de weg van de geleidelijkheid, waarlangs je tot geloof gekomen bent. Het opgegroeid zijn in een gelovig gezin, dat met de Heer leeft.

Zie op dit punt ook het getuigenis, dat jullie beide geven in het liturgieboekje. Jullie noemen ook daar 'het opgegroeid zijn met het geloof' en het 'opgevoed zijn vanuit een levende relatie met Christus'. Prachtig, je eert daarmee ook je ouders.

Welnu, in dat verband kwamen Obadja, Elia en Achab langs in ons gesprek. En het verhaal van 1 Koningen 18.

Daar ben ik, zoekend naar een tekst voor deze dienst, naar gaan kijken. En op een bepaalde manier pakte het me. Misschien vooral wel door de menselijke maat van het geloven, reageren en handelen van Obadja.

Toch wel een geschikt gedeelte voor een belijdenisdienst, al moet je er wel het een en ander omheen vertellen en uitleggen en misschien invullen vanuit andere bijbelgedeelten.

Lezen we hier toch ook niet een getuigenis, een belijdenis, uit de mond van Obadja?

Hij zegt immers tegen Elia, die hij hoogacht: "*Vanaf mijn vroegste jeugd heb ik een groot ontzag voor de HEER.*" (1 Kon. 18:12)

'Daarmee ben ik opgevoed; dat heb ik van huis uit meegekregen en mij eigen gemaakt in de kracht van de Heilige Geest,' zeggen wij erbij.

Maar hoe menselijk blijkt de maat van het geloven van Obadja. Dapper is hij in zijn gelovige daden – honderd profeten verbergen is niet niks. Maar tegelijk is hij onzeker en angstig als het woord van de HEER heel dichtbij komt en een opdracht inhoudt, waarvoor hij terugschrikt: "Ga je heer vertellen, dat Elia hier is en u wil spreken." Herkenbaar toch?

Laten we in de geest maar even bij deze ontmoeting tussen Obadja en Elia gaan staan, luisteren naar hun gesprek en ook leren vertrouwen op het woord van de HEER.

En ik denk, dat ik hiermee het thema van de preek al een beetje verklaard heb:

Menselijk geloven is leren vertrouwen op het woord van de HEER.

2. De hofmeester en de profeet

Wie is deze Obadja? Zijn naam betekent: dienaar van de HEER. Hij is in elk geval een andere persoon dan zijn naamgenoot, die staat in de rij van de kleine profeten met het kleinste boekje van het Oude Testament.

Obadja was – vertelt de Bijbel – de hofmeester van koning Achab. Dat is in onze begrippen zoiets als de minister-president, of in elk geval de directeur van het koninklijk paleis. Met zo'n hoge positie ben je een vertrouweling van de koning, zijn naaste adviseur.

We horen dan ook, dat Achab zijn hofmeester ontboden heeft, met hem overlegt en met hem op zoek gaat naar water en gras voor de paarden, de muil dieren en het andere vee. Hoogstpersoonlijk.

Obadja was ook een gelovige man. Dat zegt hij zelf tegen Elia. Maar eerder in het verhaal vertelt de Bijbel dat ook al.

"Deze Obadja had groot ontzag voor de HEER. Toen koningin Izebel de profeten van de HEER liet uitroeien, had Obadja honderd van hen in twee groepen van vijftig in grotten verborgen en hen daar van voedsel en drinkwater voorzien." (1 Kon. 18:3,4)

Eigenlijk is het heel bijzonder: zo'n godvrezende man op zo'n hoge post onder zo'n goddeloze koning en koningin als Achab en Izebel.

Het Tienstammenrijk van Israël is onder Achab volstrekt verheidenst. Het is een compleet gesecculariseerde samenleving geworden met het koningshuis voorop. Religieus gezien is God de HEER, de God van Israël, ingeruild voor de Baäl en de hele Kanaänitische godenwereld.

En Izebel is een naam om van te rillen, een vrouw die over lijken gaat om haar god ingevoerd te krijgen in Israël. De profeten van de HEER zijn er de eerste slachtoffers van. Izebel heeft hen laten uitroeien.

Je vraagt je af hoe een man als Obadja aan zo'n hof heeft kunnen functioneren. Maakt hij zich op zijn positie niet medeverantwoordelijk voor de wandaden van Achab en Izebel?

Moet je als gelovige dat willen?

En van de kant van koning Achab bekeken, is het ook vreemd, dat hij zo'n overtuigde dienaar van de HEER op die vertrouwenspositie heeft aangesteld en hem daar blijft dulden..... Of heeft God zelf Obadja daar die hoge positie gegeven?

Voor onze tijd: Kun je en mag je als gelovig christen functioneren in de top van onze gesecculariseerde maatschappij, het bedrijfsleven en de regering? En hoe doe je dat dan?

Een actuele vraag, waar getalenteerde en leidinggevende christenen over nadenken. Op internet kwam ik tegen dat er in Nederland een 'Obadja-beraad' bestaat.

Dat is een 'Platform voor Christelijk Leiderschap in business, wetenschap, overheid & dienstensector'.

Dat even tussendoor. Jullie twee zijn nog niet zover, dat je daaraan kunt deelnemen.

Maar op een kleinschaliger, alledaags niveau kun je voor soortgelijke vragen komen te staan. Als het om je werk gaat bijvoorbeeld of je ontspanning. Kan ik hiervoor of daarvoor verantwoording nemen? Brengt het mijn geloof of mijn christen zijn niet in gevaar? Komt de naam van God of van de Heer Jezus niet in geding?

Dat komen we als christen allemaal tegen op een bepaalde manier.

Overigens, de Bijbel spreekt niet afkeurend over de positie en het gedrag van hofmeester Obadja. Integendeel, de Heilige Geest geeft een zeer positief getuigenis over het gelovige leven van Obadja.

"Deze Obadja had groot ontzag voor de HEER."

Dat was voor hem niet een stukje theorie. Hij gaf zijn geloof, zijn ontzag voor de HEER, handen en voeten. Daarbij ook gepast gebruik makend van de hoge positie, die hij gekregen had.

In het geheim heeft Obadja honderd profeten van de HEER verborgen, in twee groepen van vijftig, toen Izebel bezig was de profeten van de HEER uit te roeien. Zo redde Obadja deze mensen uit de klauwen van de leeuwin. Hoe dapper! Hoe godvrezend!

Moet je voor de aardigheid eens proberen in te denken wat zo'n actie betekent, ook logistiek gezien en dat in een tijd van waterschaarste en hongersnood. Voor honderd man dagelijks voedsel en drinkwater organiseren. En dat als het ware onder het raam van Izebel en Achab. Zouden zij het geweten hebben, dat feitelijk het paleis deze honderd profeten van de HEER onderhield?

Ik geef het je te doen.

Inderdaad, bij Obadja is sprake van groot ontzag voor de HEER en dat al vanaf zijn vroegste jeugd. En hij heeft het volgehouden. Dat is misschien wel het meest wonderbaarlijke.

Ze zijn er nog in het Tienstammenrijk: mannen die trouw zijn aan de HEER, tot in de hoogste kringen van de regering. En Elia krijgt later in zijn dip van God de HEER te horen, dat er in elk geval nog zeventuizend mensen zijn, *"die niet voor Baäl hebben geknield en hem niet hebben gekust."* (1 Kon. 19:18)

3. Menselijk geloven

Obadja mag wat mij betreft in de rij van de geloofshelden komen te staan. Naast Elia bijvoorbeeld. Al is Elia als profeet waarschijnlijk wel van een ander kaliber, een paar maatjes groter. Obadja buigt diep voor Elia neer als hij hem ontmoet. *"Bent u het, Elia, mijn heer?"*

Hoewel..... Elia is ook een mens van vlees en bloed en hij gaat, vertelt het volgende hoofdstuk, ook flink onderuit: een burn-out, een diepe depressie. Hij wil ook liever sterven dan zo verder te moeten... Hoe menselijk!

Obadja is niet anders. Ik heb het daarom menselijk geloven genoemd. Obadja zoekt water en gras voor de dieren van Achab. Maar hij vindt Elia en met Elia het woord van de HEER. Want Elia is de profeet van de HEER.

Elia zegt tegen Obadja: *"Ga uw meester zeggen dat Elia eraan komt."* (1 Kon. 18:8)

Dan schiet hij in de stress. Hij protesteert, hij tekent bezwaar aan tegen die opdracht. Hoe dapper is hij nu nog?

Obadja kent de wreedheid van Achab en vooral Izebel. Hij kent hun haat tegen Elia en tegen het woord van de HEER. En Obadja is bang dat het overbrengen van Elia's boodschap aan Achab hem de kop zal kosten.

Deze bezwaren en deze angst zijn heel menselijk. Deze manier van reageren is heel herkenbaar. Je hebt diep ontzag voor de HEER, je dient hem met je hart en met je handen en voeten. Zelfs in een volstrekt gesecculariseerde omgeving. Dapper om dan je geloof te laten zien.

Maar terugschrikken is heel menselijk. Want de opdracht van Elia is heel heftig voor Obadja. Het komt heel dicht bij zijn leven.

Het is heel menselijk om te vrezen voor de gevolgen van het woord van de HEER. Graag willen we van te voren incalculeren wat het ons zal kosten. En als we het gevoel hebben dat het levensbedreigend voor ons zou kunnen zijn, dan schrikken we terug en maken bezwaren bij onze opdrachtgever.

Ik moet hier ook even denken aan de enorme angst van Jezus in Getsemane. Wat schok hij ervoor terug om de lijdensbeker uit de hand van zijn Vader aan te nemen en leeg te drinken. Wat was hij bang voor het lijden en voor het kruis. Totdat hij zich in vertrouwen richtte op de wil en het woord van zijn Vader. Hoe menselijk van onze Heer!

En wat heeft deze Jezus ook alweer gezegd tegen zijn leerlingen, toen hij hen uitzond in Israël met de boodschap van Gods Koninkrijk?

"Wie zijn leven probeert te behouden zal het verliezen, maar wie zijn leven verliest omwille van mij, die zal het behouden." (Mat. 10:39)

Zou Obadja op dat niveau gedacht en gesproken hebben?

4. Leren vertrouwen

Menselijk geloven is leren vertrouwen op het woord van de HEER.

Dat is het thema van deze preek. Ik wil jullie aandacht ook vragen voor het element van het 'leren vertrouwen'. Dat is wezenlijk voor menselijk geloven. Het is namelijk een proces van groeien in het geloof. Maar ook een proces van vallen en opstaan. Daarbij is het levenslang leerling van Jezus zijn van levensbelang en is de Heilige Geest nodig en onmisbaar.

We zien dat ook bij broeder Obadja, als we goed kijken. Hij krijgt van Elia niet de wind van voren. Zo van: "Schiet op zeg, wat maak je me nou?"

Maar Elia trekt zijn opdracht niet in. Het woord van de profeet van de HEER blijft zeer beslist:

"Zo waar de HEER van de hemelse machten, in wiens dienst ik sta, leeft, vandaag zal ik bij Achab mijn opwachting maken." (1 Kon. 18:15)

Dat woord heeft de kracht van een eed. Elia beroept zich op de naam van de almachtige HEER. Dat doet hij niet om Obadja te overrulen. Nee, hij onderstreept de betrouwbaarheid van het woord van de HEER.

Elia piept er niet tussenuit op de wind of de geest van de HEER. Daar was Obadja bang voor, dat dat zou gebeuren. Hij had gezegd:

"Zodra ik van u wegga komt er natuurlijk een geest van de HEER die u meevoert naar ik weet niet waar, en als ik dan tegen Achab zeg dat u er bent en hij kan u niet vinden, dan zal hij me vermoorden." (1 Kon. 19:12)

Maar voor zulke onbesuisde acties van het woord van de HEER hoeft Obadja niet bang te zijn. Zo is Elia niet. Zo is Gods Geest niet. Al kan die Heilige Geest soms wel heel verrassend uit de hoek komen en ons aanblazen van een kant, die wij niet verwachten of voor mogelijk houden.

"Bij de naam van de almachtige HEER, vandaag zal ik bij Achab mijn opwachting maken," zegt Elia. En dat woord is voor Obadja kennelijk overtuigend, beslissend en voldoende krachtig om zijn protest tot zwijgen te brengen. Hij gaat!

De Bijbel vertelt:

"Obadja zocht Achab op en vertelde hem dat Elia eraan kwam." (1 Kon. 18:16^a)

Het woord van de HEER overwon Obadja's angst en zijn bezwaren. Want het woord van de HEER is betrouwbaar.

En: 'De HEER is God! De HEER is God!' Dat bewijst hij. Lees het vervolg van 1 Koningen 18 maar met de indrukwekkende gebeurtenis op de Karmel.

Leren vertrouwen op het woord van de HEER. Dat moest de gelovige hoge ambtenaar Obadja in zijn situatie en in zijn leven.

Leren vertrouwen op het woord van de HEER. Dat mogen jullie ook, Marco en Ebel Jan, jonge broeders, die straks je geloof in God de Drie-enige zult belijden.

Met jullie jawoord zeggen jullie feitelijk ook, in jullie situatie:

"Vanaf mijn vroegste jeugd heb ik een groot ontzag voor de HEER."

Of is dat nog te sterk gezegd? Jullie zitten in elk geval nog in een leerproces. Wie belijdenis van zijn geloof doet is nog niet volleerd. Dat ben je als christen nooit, trouwens. Je bent altijd leerling van Jezus Christus.

Dus, mannen, blijf in de leer, zoals jullie in je getuigenis hebben aangegeven.

En dan kom ik nu uit bij de woorden uit 1 Johannes 2 en 5 die we hebben gelezen. U snapt dat ik daar nu niet meer uitgebreid op in kan gaan. Het zou een extra preek worden.

Johannes spreekt de gemeente aan, kinderen, jongeren en ouderen. Of hij nu drie leeftijdscategorieën bedoelt, of drie niveaus van geloven: beginner, gevorderde en rijpe gelovige is op dit moment niet zo belangrijk. Het kan allebei. En misschien valt het wel samen.

Ik haal vanmorgen het slot van hoofdstuk 2:14 er even uit en geef dat een accent. Dat past bij deze gelegenheid.

"Jongeren, u schrijf ik: u bent sterk, het woord van God blijft in u, en u hebt het kwaad overwonnen."

Hoor je wat de apostel van de Heer zegt: "Jullie zijn sterk, het woord van God blijft in jullie en jullie hebben het kwaad overwonnen."

Oeps! Dat mogen we verbinden met de woorden uit hoofdstuk 5:4:

"...want ieder die uit God geboren is, overwint de wereld. En de overwinning op de wereld hebben wij behaald met ons geloof."

De overwinning op de wereld behaal je met je geloof.
Kijk maar eens naar onze broeder Obadja. Hij overwon in de eerste plaats zichzelf.
Want hij gaat in de kracht van de HEER naar Achab toe. "Majesteit, Elia is hier."
Hij overwon ook het kwaad door goed te doen, door zijn diepe ontzag voor de HEER.
Hij redde de levens van honderd profeten tegen de haat en het kwaad van Achab en Izebel in.

De overwinning op de wereld behaal je met je geloof. Dat geldt ook voor jullie. En voor ons allemaal.

Zou dat niet het bijzondere werk van de Heilige Geest zijn in mensen? In jullie?

Ja toch zeker!

Het is Pinksteren! En Jezus is de Heer!

Amen.